

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a dr. Papp Szabolcs ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. S. Jakab Ildikó ügyvéd **alperes** ellen **vállalkozói díj megfizetése** iránt a Székesfehérvári Városi Bíróság előtt 2.G.22.632/2009. számon folyamatban volt és a Fejér Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1.Gf.21.120/2011/5. számú ítéletével befejezett perben a jogerős ítélet ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - a 2012. április 10-én megtartott tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Fejér Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 1.Gf.21.120/2011/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Székesfehérvári Városi Bíróságnak a 2.G.22.632/2009/26. számú kiegészítő ítélettel kiegészített 2.G.22.632/2009/21. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 526.500 (Ötszázhuszonhatezer-ötszáz) Ft együttes fellebbezési és felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes jogelődje, az S Zrt. mint megrendelő, valamint a felperes mint vállalkozó között 2006. november 24-én és 2006. december 10-én vállalkozási szerződések jöttek létre.

Az alperesi jogelőd a felperesnek járó vállalkozói díjjal szemben 4.275.000 Ft erejéig beszámítással élt. A beszámítást az Y Kft-vel (továbbiakban: Y Kft.) megkötött, 2007. január 24-ei alvállalkozói szerződés 4.8. pontjára alapította, mely szerint jelen per felperese kezességet vállal az elvégzett munka Y Kft. általi kifizetésére.

A felperes 2007. január 29-ei keltezéssel az alperes jogelődjéhez intézetten kezességvállalási nyilatkozatot tett, mely szerint az Y Kft-nek a sárbogárdi palackozó előregyártott vasbeton vázszerkezetének gyártási, szállítási és szerelési munkálatainak elvégzésére, valamint pénzügyi kifizetéseire kezességet vállal. A nyilatkozatot az alperesi jogelőd és az Y Kft. között 2007. január

29-én létrejött szerződés alapján tette a felperes.

Az Y Kft. fizetéseképtelenségét a Fővárosi Bíróság 2009. január 22-én meghozott 9.Fpk.01-08-005866. számú végzésével állapította meg, s rendelte el felszámolását. A bíróság felszámolóként a T Zrt-t rendelte ki. A felszámolás kezdő időpontja 2009. március 9-e. A felszámoló által 2010. március 9-ei fordulónappal elkészített közbenső mérleg szerint az adós az L nevű vevővel 14.105.000 Ft követelést tart nyilván, melyet a bizonytalan megtérülés miatt 10 %-os értéken szerepeltetett a Fővárosi Bíróság által jogerősen jóváhagyott közbenső mérlegben. A felszámoló 2009. augusztus 10-én olyan nyilatkozatot adott ki, miszerint követelése megtérülésére fedezet nem várható. A Fővárosi Bíróság 2011. április 13-án meghozott - a jelen perbeli jogerős ítélet meghozatalakor még jogerőre nem emelkedett -, a felszámolási eljárás befejezéséről és az adós megszüntetéséről rendelkező 31.Fpk.01-08-005866/21. számú végzése szerint a bíróság megállapította, adósi vagyon hiányában a hitelezői igények kielégítése nem lehetséges.

A felperes kereseti kérelmében arra kérte a bíróságot, kötelezze az alperest 4.275.000 Ft, ezen összeg vonatkozásában 2009. június 18-tól a kifizetés napjáig terjedő időre járó törvényes mértékű kamat és perköltségei megfizetésére. Utalt arra, az alperes követelése az Y Kft. „f.a.”-val szemben nem behajthatatlan, a Kft-vel szembeni felszámolás nem fejeződött be jogerősen. Mivel egyszerű sortartó kezességről van szó, ennek alapján a felperes kezesként a teljesítést megtagadhatja.

Az alperes ezt az érvelést vitatva a kereset elutasítását és a felperes perköltségeiben való marasztalását kérte. Úgy ítélte meg, követelése érvényesítésére az Y Kft. „f.a.”-val szemben reálsan nincs mód, az a főkötelezettel szemben behajthatatlan. Álláspontja szerint beszámítási kifogása alapos, hiszen követelése a felperessel szemben egynemű és lejárt; ezt nem érinti, hogy az alapjogviszonytól eltérő jogviszonyból származik. Utalt arra is, a kezési mögöttes felelősséget megalapozó nyilatkozat a Pp. 196. § /1/ bekezdésének b) pontja szerint teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül.

A Székesfehérvári Városi Bíróság a 2010. október 28-án meghozott, majd a 2011. május 19-ei keltű 26. sorszámu kiegészítő ítélettel kiegészített ítéletével a keresetet elutasította, a felperest az alperes részére perköltség, míg az államnak a feljegyzett illeték megfizetésére kötelezte. A bíróság álláspontja szerint az Y Kft. „f.a.” teljesítéséért a felperes sortartó kezességet vállalt, melyet teljes bizonyító erejű magánokiratban foglalt nyilatkozatával tett meg. Az alperes követelésének behajthatatlansága - tekintettel a felszámoló behajthatatlansági nyilatkozatára -, valamint a Fővárosi Bíróság 31.Fpk.01-08-

00586616. számú, közbenső mérleget jóváhagyó végzésére - aggálytalanul megállapítható; a behajthatatlanság megállapításához nem szükséges a felszámolási eljárás jogerős befejezése.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fejér Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2011. szeptember 5-én meghozott 1.Gf.21.120/2011/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, s az alperest a kereseti kérelemnek megfelelően 4.275.000 Ft és annak törvényes kamata megfizetésére kötelezte. Hangsúlyozta, a behajthatatlansági nyilatkozatnak elsősorban számviteli rendeltetése van, jelen perben az csak a per további adataival összevetve értékelhető bizonyítékként. A megyei bíróság megítélése szerint az Y Kft. „f.a.”-val szembeni követelés tekintetében a behajthatatlanság nem állapítható meg, hiszen a felszámolási eljárás azért nem fejeződött be, mert vitás, az adósnak van-e követelése, az mennyiben behajtható, illetve a felszámoló maradéktalanul eleget tett-e ezzel kapcsolatos kötelezettségének. Ebből az is következik, hogy az alperesnek nincs a felperessel szemben beszámítható és lejárt követelése, ezért a nem vitás felperesi igényt teljesítenie kell.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, továbbá a felperes perköltségben marasztalását kérte. Hivatkozott arra, nem vitatottan, a felperes az Y Kft. főkötelezettnek a 2007. január 24-ei alvállalkozói szerződésen alapuló pénzügyi kifizetéseire kezességet vállalt. Az Y Kft. az alperes jogelődjével kötött vállalkozási szerződés alapján az alperest megillető vállalkozói díjból 11.800.000 Ft-ot nem fizetett meg az alperes részére, melyre tekintettel ezen összeg és késedelmi kamata vonatkozásában hitelezői igényét a felszámolási eljárásban bejelentette, a felszámoló azokat, „f” és „g” kategóriába sorolt igényként nyilvántartásba vette, az adósnak az alperes felé fennálló tartozását elismerte, 2009. augusztus 10-én pedig kiadta a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. § /4/ bekezdés 10.c alpontján alapuló behajthatatlansági nyilatkozatot. Már a 2010. március 9-ei felszámolási közbenső mérleghez fűzött szöveges jelentés tartalmazta, hogy az adós társaság nem rendelkezik felosztható vagyonnal, a felszámoló vagyonfelosztási javaslatot ezért nem készített. Az L társasággal szembeni követelés az Y Kft. „f.a.” bankszámlájára már korábban megérkezett; ezt a megállapítást támasztotta alá a Fővárosi Bíróságnak az adóst első fokon megszüntető végzése. A felszámoló közölte, a Laier Leitl d.o.o. 2007-ben igazolhatóan teljesített, ez azonban az adós könyvelésében nem szerepel. Az alperes szerint egyértelmű, az adósnak sem vagyona, sem harmadik személlyel szembeni követelése nincs. Az alperes értelmezése szerint a számvitelről szóló 2000.

évi C. törvény 3. § /4/ bekezdésének 10.c alpontja szerint kiadott behajthatatlansági nyilatkozat a bíróságot köti, az ezzel ellentétes rendelkezés jogszabálysértő. A másodfokú ítélet a Ptk. 274. § /1/ bekezdésébe és 296. §-ába is ütközik. Mivel követelése az Y Kft. „f.a.” adóstól behajthatatlan, a felperes köteles részére teljesíteni, illetőleg követelését vele szemben beszámíthatja. Az alperesi álláspont szerint a másodfokú ítéletben megállapított tényállás súlyosan iratellenes, ekként a Pp. 221. § /1/ bekezdésébe ütközik. A felszámolási ügy iratai alapján ugyanis kétség nélkül megállapítható, hogy az L az adós részére teljesített. A felperes semmivel nem bizonyította, hogy az Y Kft. „f.a.”-nak az L-val szemben be nem hajtott követelése volna.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte. Utalt arra, a jogerős ítélet felülvizsgálata kizárólag az annak meghozataláig bekövetkezett és jogerős ítélettel elbírált tényekre vonatkozhat. Úgy vélte, a bíróság mérlegelése körébe tartozó kérdés nem vizsgálható, nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. Az Y Kft. „f.a.”-val szembeni felszámolási eljárás a másodfokú ítélet meghozataláig jogerősen nem zárult le, ezáltal minden kétséget kizáró bizonyíték a behajthatatlanság tárgyában nem állt rendelkezésre. Az adós felszámolási eljárásában az alperes nyilvántartott hitelezőként szerepelt, rá nézve a behajthatatlanságra vonatkozó törvényi feltételek egyébként sem teljesültek. Emiatt kezesként alappal emelt sorttartási kifogást. A felszámoló 2009. augusztus 10-ei nyilatkozata jogi értelemben nem minősülhet behajthatatlansági nyilatkozatnak, hiszen a másodfokú ítélet meghozataláig volt reális esély az alperesi követelés részben, vagy egészben való megtérülésére a felszámolási eljárás során. Az alperes nem bizonyította, hogy az Y Kft. „f.a.”-val szembeni követelését behajthatatlan követelésként kezeli, s könyveiből kivezette. E követelést az adós könyveiből sem vezették ki. Mivel a másodfokú ítélet meghozataláig az alperesi igény jogilag a főkötelezettel szemben behajtható volt, ezért a másodfokú bíróság ítélete megfelel a jogszabályoknak. Hivatkozott arra is, hogy beszámításra kizárólag azonos jogalanyok között létrejött jogviszonyokból eredő kölcsönös követelések alkalmasak; ebben az esetben az Y Kft. „f.a.” felé fennálló követelés behajthatatlanságának jogerős megállapításáig az alperes érvényesen beszámítási kifogást nem tehetett volna.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálva azt állapította meg, hogy az a felhozott okokból jogszabálysértő.

Az eljáró bíróságoknak abban kellett állást foglalniuk, hogy a főkötelezettel szembeni alperesi követelés behajtható volt-e, a felperes alappal támasztott-e sorttartási kifogást. A Pp. 164. § /1/

bekezdésének rendelkezése folytán a főkötelezettet szembeni követelés behajthatatlanságát az alperesnek kellett igazolnia.

A Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria következetes gyakorlata szerint nem lehet elvi élel, egységesen meghatározni, valamely hitelező mikortól van abban a helyzetben, hogy megállapíthassa, az adós vagyona követelését nem fedezi, igényének az adóssal szembeni érvényesíthetetlensége mikor válik bizonyossá (BH.2005.327., BH.2009.84.). A behajthatatlanság tényének megállapíthatósága tényállásfüggő, azonban az adós vagyoni helyzetének ismeretében nem feltétel a felszámolási eljárás jogerős befejezése.

A Kúria nem osztotta a másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy az adott tényállás mellett a rendelkezésre álló okiratok, bizonyítékok alapján az adós elleni egyszerűsített felszámolási eljárás befejezését az adós megszüntetését elrendelő elsőfokú bíróság által hozott végzés jogerőre emelkedése előtt nem állapítható meg, hogy az adós vagyona az alperes követelését nem fedezi.

A Kúria megítélése szerint a felszámoló által 2009. augusztus 10-én kiadott, a behajthatatlanságot igazoló nyilatkozat a behajthatatlanság tényének igazolására önmagában nem elegendő. Ugyanakkor az más, a jelen eljárásban rendelkezésre álló dokumentumokkal, bírósági döntésekkel együtt értékelendő. Ilyen dokumentum a 2010. március 9-ei fordulónappal elkészített közbenső mérleghez fűzött felszámolói szöveges jelentés, mely rögzíti, miszerint az Y Kft. „f.a.” volt ügyvezetőjének nyilatkozata alapján 14.105.000 Ft-nak megfelelő euro összeg az adós bankszámlájára megérkezett, függetlenül attól, hogy a könyvelési anyagban ezt nem tüntették fel. A felszámoló felosztható vagyon hiányában vagyonfelosztási javaslatot már ekkor sem készített. A fenti előadást a Fővárosi Bíróság 31. Fpk.01-08-005866/16. számú jogerős végzésében elfogadta, a közbenső mérleget jóváhagyta. A másodfokú eljárásban már rendelkezésére állt a Fővárosi Bíróság 31.Fpk.01-08005866/21. számú végzése, mely tartalmazza, a közbenső mérleg jóváhagyása óta eltelt időszakban az adós volt ügyvezetője a felszámoló rendelkezésére bocsátotta azokat a bankszámla kivonatokat, amelyek alapján megállapítható volt az L 2007. évi teljesítése. A fenti okiratok alapján az alperesnek a más vagyonnal nem rendelkező főkötelezett elleni igénye egyértelműen megállapíthatóan behajthatatlanná vált, így a felperes sortartási kifogása nem volt megalapozott.

A fentiekből következően az alperesnek a kezes felperessel szemben egynemű és lejárt követelése állt fenn, melyet a Ptk. 296. § /1/ bekezdése szerint tartozásába alappal számította be.

A Kúria rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárásban bizonyítási eljárás lefolytatásának nincs helye, a felülvizsgálati eljárásban

csatolt új bizonyítékokat, ezért döntése meghozatala során nem vette és nem is vehette figyelembe.

Mindezekre tekintettel a Kúria a Pp. 275. § /4/ bekezdésére hivatkozással a jogszabálysértő másodfokú határozatot hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán irányadó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 526.500 Ft másodfokú és felülvizsgálati együttes perköltséget, mely az általános forgalmi adót is magában foglalóan 270.000 Ft ügyvédi munkadíjat, valamint 256.500 Ft felülvizsgálati eljárási illeték költséget tartalmaz (32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ bekezdés a) pont, /5/ bekezdés).

Budapest, 2012. április 10.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke
Dr.Szabó Péter sk. előadó-bíró
Gyöngyösiné dr.Gyügyei Klára sk. bíró